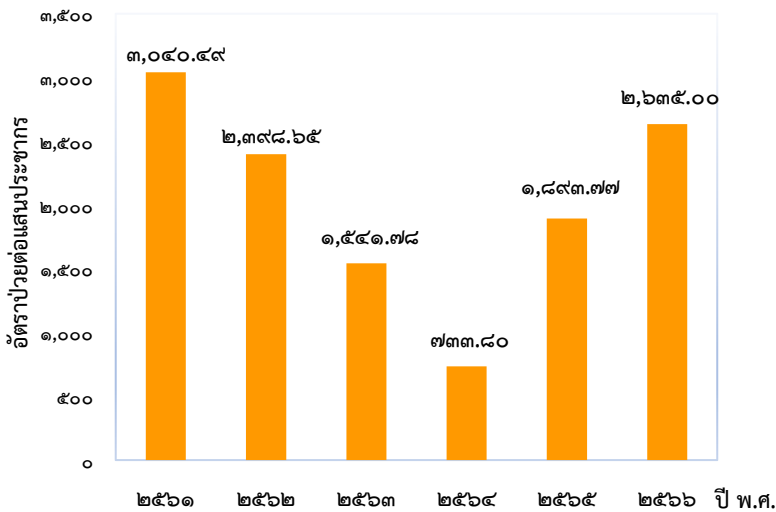

สถานการณ์โรคปอดอักเสบ ในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี

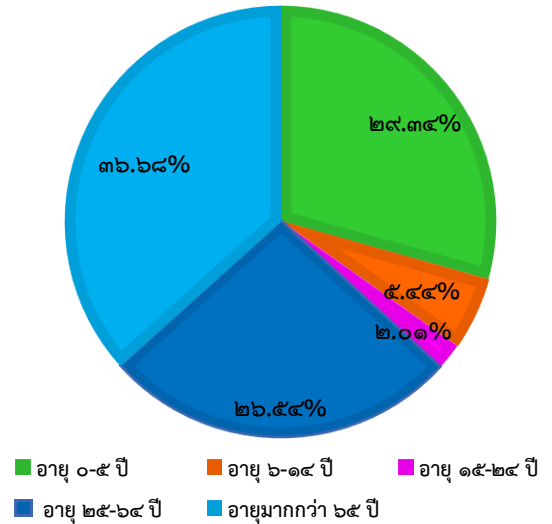
กลุ่มงานโรคติดต่อในเด็ก กองโรคติดต่อทั่วไป
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
๒๕ เมษายน ๒๕๖๗

โรคปอดอักเสบ ในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี เป็นโรคที่พบบ่อยในกลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๕ ปี และอายุมากกว่า ๖๕ ปีขึ้นไป และผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำ บางรายติดเชื้ออาจรุนแรงและทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้ สามารถแพร่เชื้อได้จนกว่าเสมหะจากปากและจมูกจะมีเชื้อไม่รุนแรงและปริมาณไม่มากพอ เด็กที่เป็นพาหะของเชื้อโดยไม่มีอาการซึ่งพบได้ในสถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนก็สามารถแพร่เชื้อได้

ข้อมูลเฝ้าระวังโรคปอดอักเสบ ในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี จากกองระบาดวิทยา ปี ๒๕๖๖ พบจำนวนผู้ป่วยสะสมจำนวน ๗๙,๑๐๔ ราย (อัตราป่วย ๒,๖๓๕.๐๐ ต่อแสนประชากร) พบรายงานผู้เสียชีวิต ๕ ราย (อัตราเสียชีวิต ๐.๑๗ ต่อแสนประชากร) โดยพบมากที่สุดในกลุ่มอายุมากกว่า ๖๕ ปี (๓๖.๖๘%) รองลงมาคือ กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี (๒๙.๓๔%) อายุ ๒๕-๖๔ ปี (๒๖.๕๔%) อายุ ๖-๑๔ ปี (๕.๔๔%) และอายุ ๑๕-๒๔ ปี (๒.๐๑%) ตามลำดับ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖) ดังรูปที่ ๑ และรูปที่ ๒

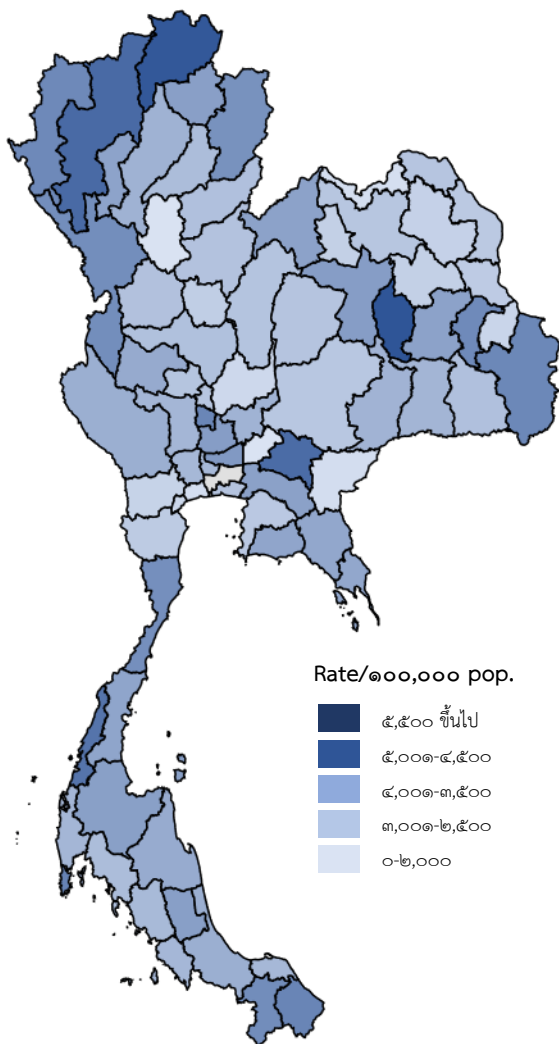
รูปที่ ๑ อัตราป่วยโรคปอดอักเสบ ในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปีระหว่างปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖

รูปที่ ๒ ร้อยละของผู้ป่วยโรคปอดอักเสบ จำแนกตามอายุ ปี ๒๕๖๖

ภาคเหนือมีอัตราป่วยสูงสุด (๓,๑๒๕.๗๒ ต่อแสนประชากร) รองลงมาคือ ภาคใต้ (๒,๙๗๙.๒๐ ต่อแสนประชากร) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๒,๔๒๐.๗๑ ต่อแสนประชากร) และภาคกลาง (๒,๔๑๑.๕๗ ต่อแสนประชากร) ตามลำดับ

จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ มหาสารคาม อัตราป่วย ๕,๘๕๔.๔๑ ต่อแสนประชากร รองลงมา คือ เชียงราย (๕,๗๓๔.๓๕) เชียงใหม่ (๕,๐๗๙.๐๐) ปราจีนบุรี (๕,๐๑๖.๙๒) ระนอง (๔,๗๒๓.๒๕) ภูเก็ต (๔,๑๘๑.๑๖) นราธิวาส (๔,๑๐๐.๔๔) อ่างทอง (๔,๐๘๓.๗๕) อุบลราชธานี (๔,๔๐๐.๙๗) และแม่ฮ่องสอน (๓,๙๔๙.๔๐) ตามลำดับ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖) ดังรูปที่ ๓

จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงสุด 10 อันดับ

ลำดับ	จังหวัด	อัตราป่วยต่อแสนประชากร
1	มหาสารคาม	5,554.41
2	เขียงราย	5,334.35
3	เขียงใหม่	5,079.00
4	ปราจีนบุรี	5,016.92
5	ระนอง	4,323.25
6	ภูเก็ต	4,181.16
7	นราธิวาส	4,100.44
8	อ่างทอง	4,083.75
9	อุบลราชธานี	4,000.97
10	แม่ฮ่องสอน	3,949.40

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคปอดอักเสบในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี รายจังหวัด ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

จากการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาด กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๖ พบผู้ป่วยโรคปอดอักเสบ เป็นกลุ่มก้อนสะสมทั้งหมดจำนวน ๔๔ ราย ซึ่งปี ๒๕๖๖ (ตั้งแต่ 1 มกราคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖) มีรายงานเหตุการณ์การระบาดโรคปอดอักเสบ สะสมทั้งหมด ๑๔ เหตุการณ์ พบเหตุการณ์มากที่สุดคือ ชุมชน จำนวน ๖ เหตุการณ์ ค่ายทหาร จำนวน ๔ เหตุการณ์ และอื่นๆ จำนวน ๔ เหตุการณ์ ตามลำดับ

องค์ความรู้โรคปอดอักเสบ (Pneumonia)

ปอดอักเสบ : เป็นโรคที่พบได้ประมาณร้อยละ ๘ - ๑๐ ของผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจ นับเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของโรคติดเชื้อในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี เกิดจากสาเหตุหลัก ๒ กลุ่ม คือ ปอดอักเสบที่เกิดจากการติดเชื้อและปอดอักเสบที่ไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อ โดยทั่วไปพบปอดอักเสบที่เกิดจากการติดเชื้อมากกว่าชนิดของปอดอักเสบจำแนกได้หลายแบบ

ระยะฟักตัว : ขึ้นกับชนิดของเชื้อ อาจสั้นเพียง ๑ - ๓ วัน หรือนาน ๑ - ๔ สัปดาห์

การติดต่อ : โรคปอดอักเสบ สามารถติดต่อได้โดยเชื้อเข้าสู่ปอด ๔ ทาง คือ

๑. โดยการหายใจเอาเชื้อโรคที่ลอยอยู่ในอากาศเข้าไปในปอด
๒. โดยการสำลักเอาเชื้อโรคที่อยู่บริเวณคอเข้าสู่ปอด
๓. โดยการแพร่กระจายจากตำแหน่งที่เป็นโรคตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผ่านกระแสโลหิตเข้าสู่ปอด แล้วทำให้เกิดการอักเสบขึ้น
๔. โดยเชื้อโรคจากการอักเสบที่บริเวณใกล้ ๆ ปอด แดกกระจายลุกลามเข้าสู่ปอดโดยตรง เชื้อโรคต่างๆ ที่ทำให้เกิดโรคปอดอักเสบ เมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดการอักเสบของหลอดลมขึ้น ใช้เวลาการฟักตัวขึ้นกับชนิดของเชื้อโรค เช่น เชื้อแบคทีเรียจะใช้เวลาประมาณ ๑ - ๓ วัน และเชื้อไวรัส ใช้เวลา ๑๔ - ๒๑ วัน

อาการ : มีไข้สูง ไอ หายใจเร็ว หายใจหอบ หายใจลำบาก หน้าอกบวม เจ็บหน้าอกขณะหายใจหรือไอ คลื่นไส้ อาเจียน หรือท้องเสีย อ่อนเพลีย เด็กเล็กอาจมีอาการท้องอืด อาเจียน ซึม ไม่ดูดนมหรือน้ำ

การป้องกันโรค :

- ไม่คลุกคลีกับผู้ป่วย เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย ๑ - ๒ เมตร
- สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง เมื่อมีอาการไอหรือจาม
- ปิดปาก ปิดจมูก เวลาไอ หรือจาม ด้วยผ้าหรือกระดาษทิชชู เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อให้กับผู้อื่น
- หมั่นล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลล้างมือ
- ไม่ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ
- หมั่นทำความสะอาดบริเวณที่จัดเก็บอุปกรณ์ ของเล่นเด็ก อย่างสม่ำเสมอ
- ไม่พาเด็กเล็กไปในสถานที่แออัด เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ สวนสนุก
- ให้วัคซีนป้องกันแก่ผู้ที่เสี่ยง โรคปอดอักเสบ เช่น วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ วัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 และวัคซีนป้องกันโรคปอดอักเสบ